

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної діяльності КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

Віталій КАРАСЬ
«30» серпня 2024 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНИЙ МУЗИЧНИЙ ТЕАТР»**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 4**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Сучасний музичний театр» є вибіркоким компонентом підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Дисципліна спрямована на формування у студентів знань та практичних навичок у сфері сучасного музичного театру, ознайомлення з основними тенденціями та інноваціями, які визначають розвиток цього жанру в контексті сучасної культури. В рамках курсу студенти вивчають етапи еволюції музичного театру від класичних форм до новітніх проєктів, аналізують сучасні тенденції в опері, балеті, музичних інсталяціях та театральних перформансах. Особливу увагу приділено вивченню творчості провідних режисерів, композиторів і театральних колективів, а також взаємодії музики, театру, технологій і візуальних мистецтв у створенні нових театральних форм. Курс передбачає теоретичні лекції, практичні заняття та аналіз конкретних постановок, що дозволяє студентам розвивати критичне мислення та аналітичні здібності щодо музично-театральних творів. У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні отримати вміння ефективно використовувати сучасні театральні та музичні інструменти для створення інноваційних ідей у музичному театрі, а також здобути навички, необхідні для професійної діяльності у галузі сценічних мистецтв. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпровської академії музики.

Інтегральні:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Фахові:

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 3, курс – другий, семестри – III, загальний обсяг – 90 годин, з них: практичних – 34 години, самостійних – 56 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Сучасний музичний театр» є формування цілісного уявлення про розвиток і специфіку сучасного музичного театру. Засвоєння основних тенденцій та напрямів розвитку музичного театру в XX–XXI століттях, аналіз ключових художніх досягнень, новаторських підходів у постановці та інтерпретації музичних творів. Розвиток аналітичних здібностей у студентів через вивчення специфіки сучасних театральних жанрів, огляд творчої діяльності сучасних композиторів, диригентів, режисерів та хореографів. Формування практичних навичок у сприйнятті та оцінці музичних творів з точки зору їхньої сценічної інтерпретації, вокальних і хореографічних особливостей, використання сучасних технологій (світло, мультимедіа, сцена). Поглиблення розуміння міждисциплінарних зв'язків між музикою, драматургією, сценографією та хореографією в контексті сучасного музичного театру, що дозволяє розглядати виставу як єдине мистецьке ціле.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Сучасний музичний театр» реалізується у вигляді практичних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Вивчення нормативної вибіркової дисципліни «Сучасний музичний театр» передбачає поєднання різних методів і технологій викладання. Серед них – активні, вербальні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, аналітичні, репродуктивні, розвивальні, індуктивні та дедуктивні, аудіо та візуальний, пояснювально-ілюстративний.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Нові шляхи в сучасному музичному театрі. Різновиди сучасних опер. Синтез мистецтв у сучасному музичному театрі. Сучасний музичний театр у діалозі з глядачем: інновації у драматургії та постановках. Технології й експерименти в сучасному музичному театрі: від мультимедіа до інтерактивності.

Тема 2. Європейські сучасні опери – особливості драматургії. «Antikrist» Р. Лангтора: оперна візія на зламі епох. Синтез опери та театру абсурду: від гротескної іронії «Le Grand Macabre» Д. Лігеті до екзистенційної драми «Fin de partie» Д. Куртага.

Тема 3. Підвищена психологізація як основа драматургії сучасної європейської опери. Містичний реалізм та його вияв опері американського періоду С. Прокоф'єва «Вогняний янгол». Оперна творчість К.

Пендерецького: нові підходи до вокальної техніки в опері «Diabły z Loudun».

Тема 4. Підвищена концептуальність в художній проєктах «Nova opera» В. Троїцького та «Hronotop.UA» А. Литвинова. Нуар стиль та його відображення в опері К. Цепколенко «Доля Доріана» (або «Синдром Доріана»). Новітні оперні різновиди: археологічна опера «Chornobyl Dorf» та опера-реквієм «Iuov» І. Разумейко та Р. Григоріва.

Тема 5. Національно-міфологічне підґрунтя в сучасних постановках музично-театральних творів. Інтерпретація гоголівських сюжетів у контексті української театральної спадщини: опера-балет «Вій» В. Губаренка–Г. Ковтуна та балет «Вій» О. Родіна–Р. Поклітару. Духовність і природа: українська міфологія в балеті «Лісова пісня» М. Скорульського.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. Під час вивчення дисципліни передбачено семестровий контроль. Семестровий контроль визначає якість виконаної здобувачем навчальної роботи в семестрі та оцінюється за сукупними підсумками поточної успішності включаючи виконану індивідуальну, самостійну роботи. По закінченню вивчення дисципліни (III семестр) здобувач складає залік.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Кожен студент зобов'язаний бути присутнім на практичних заняттях за розкладом. Для отримання підсумкової позитивної оцінки кожне пропущене заняття повинно бути відпрацьовано студентом через систему індивідуальних завдань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Берегова О. М. Українська опера початку третього тисячоліття як дзеркало сучасної музичної комунікації. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 89 : Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства : зб. ст. / ред.-упоряд. М. Р. Черкашина-Губаренко. К., 2010. С. 190–205.
2. Васильєв Є. М. Сучасна драматургія : жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2017. 532 с.
3. Єфіменко А. Опера в аурі перформансу : Зоряна Кушплер : сучасна опера живе в аурі перформансу. Збруч. 02.09.2020. URL : <https://zbruc.eu/node/100030>
4. Ільченко І. Постановки сучасної української опери у процесі підготовки режисера музичного театру. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2017. № 2 (35). С. 60–67.
5. Капітонова К. Двосвіт у романтичній опері : від «Ундіни» Е. Т. А. Гофмана до «Антихриста» Р. Лангтора. *Музикознавство. Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 59, том 2, 2023. С. 42–47.
6. Капітонова К. Опера «Le Grand Macabre» Д. Лігеті : абсурд або реальність. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Вип. 24 (1). Дніпро : ГРАНІ, 2023. С. 341–350.

7. Капітонова К. П. Розуміння двосвіття в культурно-історичному аспекті. *Музичне мистецтво і культура*. 2022. Випуск 34, книга 2. С. 107–116.
8. Моцар О. В. Ідеї театру абсурду у процесах оновлення музичного театру останньої третини ХХ – початку ХХІ століття. *Seriya «Artem Ucrainica»* (том 47). К. : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2018. 207 с.
9. Самойленко О. Музичний театр у діалозі з історичним часом та у семантичному просторі сучасної культури. *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського* : наук. журн. 2010. № 3. С. 11–19.
10. Черкашина-Губаренко М. Оперний театр у мінливому часопросторі. Харків : Акта, 2015. 392 с.
11. Karitonova K. Projection of simulanity on opera «Fire angel» by S. Prokofyev and «Viy» by V. Gubarenko. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Випуск 21 (2). Дніпро : ГРАНІ, 2021. С. 234–242.
12. Karitonova K. The double world of M. Gogol's «Viy» and it's openingin V. Hubarenko's opera-ballet. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. Випуск 17. Дніпро : ГРАНІ, 2019. С. 28–41.